

2014. AASTA INGLISE KEELE PÕHIKOOLI LÕPUEKSAMI TULEMUSTE LÜHIANALÜÜS

1. Põhikooli lõpueksami eesmärgid ja põhiandmed

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määrusest nr 59 olid 2014. aasta kevadel toimunud põhikooli lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- 1) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
- 2) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 3) teha otsus põhikooli lõpetamise kohta.

Inglise keele põhikooli lõpueksam kontrollib kirjutamis-, kuulamise-, lugemise- ja rääkimisoskust ning keelepädevust. Eksam toetub riiklikule õppekavale ja Euroopa keeleõppe raamdokumendile ning vastab Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1 kirjeldusele.

Inglise keele põhikooli lõpueksam koosneb kirjalikust osast (kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja suulisest osast (rääkimine). Õpilastel on võimalik saada kuulamisosa eest maksimaalselt 25 punkti, lugemisosa eest 30 punkti, kirjutamisosa eest 25 punkti ning suulise osa eest 20 punkti. Seega on õpilasel võimalik saada inglise keele põhikooli lõpueksamil maksimaalselt 100 punkti.

Tabel 1. Inglise keele põhikooli lõpueksami osad

Eksamiosa	Ülesannete hulk	Üksikküsimuste hulk	Kestus	Maksimumpunktid
Kuulamine	4	25	30 min	25
Lugemine	4	30	60 min	30
Kirjutamine	2	2	45 min	25
Suuline osa	2	2	15 min	20

Inglise keele põhikooli lõpueksami töid hindab lõpueksamikomisjon, lähtudes lõpueksamit ettevalmistava komisjoni koostatud hindamisjuhendist. Kuulamis- ja lugemisosa ülesandeid hinnatakse võtme järgi. Kuulamis- ja lugemisosa iga üksikküsimuse kaal on 1 punkt. Kirjutamise hindamiseks kasutatakse vastavaid hindamisskaalasid. Kirjutamisosa esimese ülesande eest on võimalik saada maksimaalselt 9 punkti ja teise ülesande eest maksimaalselt 16 punkti. Rääkimise hindamiseks kasutatakse vastavat hindamisskaalat. Rääkimisosa hindamiskriteeriumid on jagatud nelja aspekti vahel: ülesande täitmine, sõnavara, grammatika ning hääldus ja soravus. Iga aspekti eest on võimalik saada 0–5 punkti.

2. Üldandmed

Inglise keele põhikooli lõpueksami valis tänavu 3666 õpilast. Analüüs valmis 1078 õpilase eksamitööde põhjal. Tabelis 2 on näha viimase viie aasta inglise keele põhikooli lõpueksami üldandmed.

Tabel 2. Inglise keele põhikooli 2014. aasta lõpueksami üldstatistika

Aasta	Valimi suurus	Maksimaalne tulemus	Minimaalne tulemus	Keskmine tulemus	Keskmine sooritus %	Keskmine hinne
2010	1002	74	31	62,9	83,8	4,3
2011	992	75	31	64,2	85,5	4,4
2012	975	74	20	58,5	78,0	4,0
2013	986	75	21	64,7	86,3	4,4
2014	1078	100	20	88,2	88,2	4,5

2014. aasta inglise keele lõpueksami keskmine tulemus oli 88,21 punkti ja sooritusprotsent 88,21. Kõige madalam saadud tulemus oli 20 ja maksimaalne 100 punkti. Keskmine eksamihinne oli 2014. aasta eksamil 4,5. 2014. aasta keskmine tulemus on eelmiste aastate keskmistest tulemustest kõrgem.

Tabel 3. Inglise keele lõpueksami tulemused soo järgi aastal 2014

	Hulk	Hulk (%)	Keskmine (%)	Miinimum	Maksimum	St. hälve
Poiss	569	52,78	87,16	20	100	10,42
Tüdruk	509	47,22	89,38	50	100	9,55
Kokku	1078	100	88,21	20	100	10,07

Valimis oli 52,78% poisse ja 47,22% tüdrukuid. Tabelis 3 on näha, et sarnaselt eelmiste aastatega sooritasid tüdrukud eksami poistest veidi paremini: poiste keskmine tulemus punktides ning sooritusprotsentides oli 87,16 ja tüdrukutel 89,38.

Tabel 4. Eksaminandide aasta- ja eksamihinnete keskmised aastal 2014

	Hulk	Aastahinnete keskmine	Eksamihinnete keskmine
Poiss	569	4,19	4,42
Tüdruk	509	4,53	4,59
Kokku	1078	4,35	4,50

Tabel 4 näitab, et sarnaselt eelmiste aastatega on tüdrukute inglise keele eksami- ja ka aastahinded põhikoolis veidi kõrgemad kui poistel. 2014. aastal inglise keele põhikooli lõpueksami sooritanud õpilaste keskmine aastahinne inglise keeles oli 4,4 (2013. a – 4,3), kusjuures poistel oli keskmine aastahinne 4,2 ja tüdrukutel 4,5 (2013. a vastavalt 4,1 ja 4,5). Poiste keskmine eksamihinne oli 4,4 ja tüdrukutel 4,6.

Valimisse sattunud õpilastest sooritas eksami mitterahuldavale hindele 2 eksaminandi. Suurem osa õpilastest sooritas eksami hindele 5. Valimi statistiline analüüs näitas, et hindele 4–5 sooritas eksami 90,8% õpilastest (2013. a – 92%) ja positiivse hinde sai 99,8% (2013. a – 99,7%) õpilastest. Seega sai mitterahuldava hinde 0,2% (2013. a – 0,3%) eksaminandidest. Need protsendid näitavad selgelt, et sel aastal valisid eksami õpilased, kelle inglise keele oskuse tase oli eelmisel aastal eksami sooritanutega võrreldes kõrgem.

Tabelis 5 on näha tulemuste jagunemine maakonniti.

Tabel 5. Eksami tulemused maakonniti

	Sooritajaid	Sooritajaid (%)	Keskmine (%)	Min	Max	St. hälve
Harjumaa	371	34,42	88,78	20	91	9,91
Hiiumaa	31	2,88	88,45	67	100	8,03
Ida-Virumaa	32	2,97	84,97	50	98	13,79
Jõgevamaa	34	3,15	85,68	50	100	11,92
Järvamaa	38	3,53	84,16	52	100	11,97
Lääne-Virumaa	55	5,10	87,20	50	100	12,28
Läänemaa	45	4,17	87,51	47	99	10,83
Põlvamaa	44	4,08	87,68	52	100	12,34
Pärnumaa	89	8,26	88,96	62	100	8,72
Raplamaa	48	4,45	88,79	64	99	8,82
Saaremaa	55	5,10	89,38	53	99	9,47
Tartumaa	113	10,48	87,90	59	99	8,97
Valgamaa	35	3,25	86,74	62	98	10,12
Viljandimaa	57	5,29	90,88	71	99	7,12
Võrumaa	31	2,88	88,42	63	99	9,6
Kokku	1078	100,00	88,21	20	100	10,07

Tabelis 5 on näha, et maakonniti varieerub eksaminandide hulk suhteliselt palju. Kuna 2014. aasta põhikooli eksami statistika põhineb veidi vähem kui ühel kolmandikul kogu eksaminandide hulgast, oleks tabeli põhjal pingeridade koostamine ja kaugeleulatuvate järelduste tegemine eri maakondade õpilaste tulemuste kohta võrdlemisi meelevaldne.

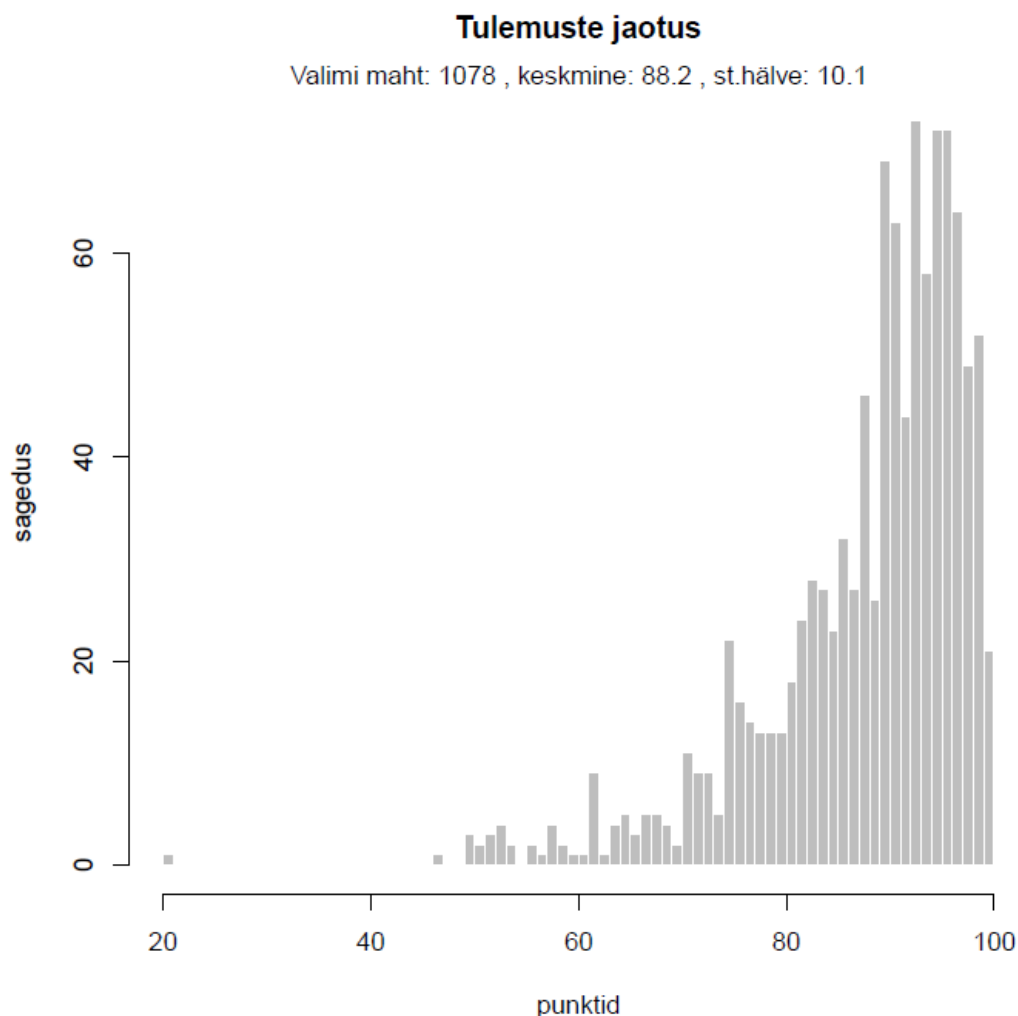
Tabelis 6 kõrvutatakse inglise keele põhikooli lõpueksami sooritusi eesti, vene ja mitme õppekeele koolides.

Tabel 6. Eksaminandide tulemused õppekeele järgi

	Sooritajaid	Sooritajaid (%)	Keskm (%)	Miinimum	Maksimum	St. hälve
Eesti	974	90,35	88,72	20	100	9,75
Vene	61	5,66	82,79	52	98	12,24
Keelekümblus	43	3,99	84,33	57	98	11,11
Kokku	1078	100,0	88,21	20	100	10,07

Tabelis on näha, et eesti õppekeelega koolide õpilaste tulemused olid kõrgemad kui vene ja keelekümblusega koolides. Selle põhjuseks on asjaolu, et üldjuhul on eesti õppekeelega koolides inglise keele tunde rohkem ning vene õppekeelega koolides pole inglise keel esimeseks võõrkeeleks.

Graafik 1 annab ülevaate 2014. aasta inglise keele põhikooli lõpueksami tulemuste jaotusest.

Graafik 1. Tulemuste jaotus

Sarnaselt eelmiste aastatega hakkab graafikust silma, et neid õpilasi, kes said 75 või 90 punkti, on üllatavalt palju. Põhjus peitub ilmselt selles, et hinnete 4 ja 5 punkti piirid jooksid just nende kohtade pealt. Nii võib teha loogilise järelduse, et kui õpilase hinne jääb napilt kahe hinde piirile, leitakse üldiselt see puuduv punkt, mis hinnet tõstaks.

3. Eksamiosade analüüs

2014. aastal järgis põhikooli lõpueksam integreeritud osaoskuste loogikat, kuid esmakordselt koosnes eksam neljast osast: kirjutamine, kuulamine, lugemine ja suuline osa. Varasem keele struktuuride osa oli integreeritud lugemisosaga.

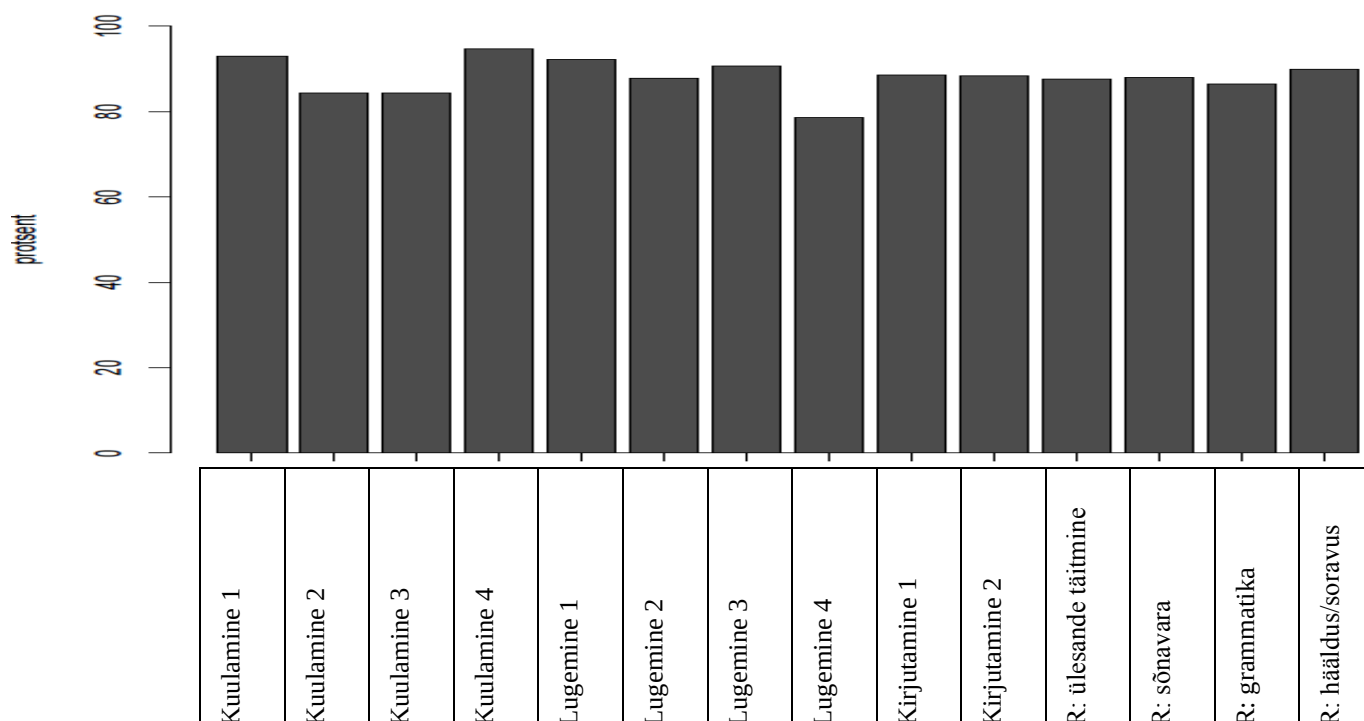
Tabelis 7 antakse eksamitulemustest ülevaade eksamiosade kaupa.

Tabel 7. 2014. aasta inglise keele lõpueksami põhinäitajad osade kaupa

	Kuulamine	Lugemine	Kirjutamine	Rääkimine
Punkte	25	30	25	20
Keskmine tulemus	22,35	26,14	22,11	17,61
Keskmine sooritus %	89,4	87,13	88,43	88,04
Miinimum	0	0	0	0
Maksimum	25	30	25	20
Standardhälve	3,29	3,73	2,99	2,69

Tabelist 7 on näha, et kõikide eksamiosade tulemused olid võrdlemisi kõrged ning kõige rohkem valmistas õpilastele sel aastal raskusi lugemisosa (keskmine sooritusprotsent 87,13). Erinevalt eelmisest aastast, kui kõige kõrgem sooritusprotsent oli suulises osas, saadi 2014. aastal parimad tulemused kuulamises (keskmine sooritusprotsent 89,4).

Graafik 2 annab ülevaate ülesannete keskmistest sooritusprotsentidest.

Graafik 2. Eksami ülesannete sooritusprotsendid

Graafikult 2 on näha, et kõige enam valmistasid õpilastele raskusi lugemisosa 4. ja kuulamisosas 2. ja 3. ülesanne. Rääkimisosas kaotasid õpilased kõige rohkem punkte grammatika aspekti alt.

3.1 Kuulamine

Kuulamisosas keskmine tulemus oli 22,35 punkti võimalikust 25 punktist ja sooritusprotsent 89,4, mis on veidi kõrgem 2013. aasta keskmisest tulemusest (86%).

Õpilaste kuulamisoskust kontrolliti nelja ülesandega, millest esimeses kuulasid õpilased ülevaateid erinevate inimeste stressipõhjustest ja pidid lahendama sobitusülesande. Teine ülesanne oli avatud lüngaga ülesanne, mis põhines dialoogil Londoni metroo kohta. Kolmas ülesanne oli valikvastustega ülesanne, mis rääkis taskuvarastest. Neljas ülesanne oli avatud lüngaga ülesanne, milles kirjanik Rick Riordan meenutas oma lapsepõlve. Esimese ülesande keskmine tulemus oli 4,65 punkti 5 võimalikust ehk 92,99%, teisel 5,06 punkti 6 võimalikust ehk 84,34%, kolmandal 5,06 punkti 6 võimalikust ehk 84,34% ja neljandal 7,58 punkti 8 võimalikust ehk 94,75%.

Kuulamisülesandes ei hinnata sõnade õigekirja ja õigeks vastuseks loetakse variant, mis annab edasi võtmes leiduvate võimaluste mõtte. Kui sõna on õigekirjavigade tõttu loetamatu, arusaamatu või muutnud oma originaalset tähendust, loetakse vastus valeks ja õpilane kaotab punkti.

3.2 Lugemine

Lugemisosa keskmine punktisumma oli 26,14 võimalikust 30 punktist ja keskmine sooritusprotsent 87,13. Eelmisel, 2013. aasta eksamil oli lugemisosa keskmine sooritusprotsent 83,5%, seega olid tänavuse lugemisosa näitajad kõrgemad. Õpilaste lugemisuskust kontrolliti nelja ülesandega. Esimene oli sobitusülesanne multifilmi „Simpsonid“ tegelasest ning teine ülesanne oli valikvastustega ülesanne, mis rääkis erilistes kohtades asuvatest koolidest. Kolmanda ülesande teemaks olid reisi sihtkohad ning õpilastel tuli sobitada erinevad väited sihtkoha kirjeldustega, neljas ülesanne aga oli vormimoodustusülesanne, mis kirjeldas üht piinlikku juhtumit kaubamajas.

Esimese ülesande keskmine tulemus oli 6,45 punkti 7 võimalikust ehk 92,15%, teisel 6,15 punkti 7 võimalikust ehk 87,86%, kolmandal 7,25 punkti 8 võimalikust ehk 90,68% ja neljandal 6,28 punkti 8 võimalikust ehk 78,56%.

Erinevalt eelmistest aastatest ei olnud eksamitöös eraldi ülesandeid keele struktuuride kohta ja keele struktuuride ülesanded olid integreeritud lugemisülesannetesse.

3.3 Kirjutamine

Kirjutamisosa keskmine punktisumma oli 22,11 ja keskmine sooritusprotsent 88,43. Eelmise, 2013. aasta eksami kirjutamisosa keskmist punktisummat ei saa üks-ühele võrrelda 2014. aasta eksamitulemusega, kuna 2013. aastal andis kirjutamisosa maksimaalselt 15 punkti, aga 2014. aastal 25 punkti. Küll aga saab võrrelda keskmist sooritusprotsenti, milleks 2013. aastal oli 85,9%.

Õpilaste kirjutamisuskust kontrolliti kahe ülesandega: reisikirjelduse ja sõbrale kirja kirjutamisega. Reisikirjelduse keskmine tulemus oli 7,96 punkti 9 võimalikust ehk 88,5% ja kirja puhul 14,14 punkti 16 võimalikust ehk 88,39%. Eelmisel aastal olid sooritusprotsendid vastavalt 78 ja 87,9.

Ülesanne 1

Reisikirjelduse kirjutamise eest oli eksaminandidel võimalik saada üheksa punkti. Õpilasel tuli lühidalt kirjeldada oma parimat reisikogemust, andes ülevaate kohast, mida ta külastas, mida ta seal tegi ning

milliseid tundeid see reis temas tekitas. Esimese ülesande hindamisel kasutati hindamisskaalat, mis hõlmab kolme aspekti: ülesande täitmine, sõnavara ja grammatika. Enim valmistas õpilastele probleeme kirjelduse ülesehitus. Kuigi antud ülesanne ei nõua tekstilõikude kasutamist, peaks tekst siiski olema loogiliselt struktureeritud. Erinevate koolide õpilaste töid läbi vaadates torkas silma, et hindamise rangus/leebus varieerus kooliti märkimisväärselt.

Ülesanne 2

Põhikooli inglise keele eksamil juba traditsiooniks kujunenud kirjas inglise keelt kõnelevale kirjasõbrale tuli õpilasel keskenduda kolmele aspektile. Juhises oli ette antud, et õpilase Iirimaal elav sõber Kerry kaalub tema kooli vahetusõpilaseks tulemist. Eksaminandil tuli kirjutada kiri Kerryale, kus ta uurib tema plaanide kohta, räägib oma koolist ning tunnivälistest tegevustest. Teise ülesande hindamisel kasutati hindamisskaalat, mis hõlmas nelja aspekti: ülesande täitmine, teksti ülesehitus, sõnavara ning grammatika. Tüüpilisemaks kitsaskohaks oli kirja ülesehitus, kus nii mõnelgi juhul puudusid sissejuhatus ja/või kokkuvõte. Töid sirvides hakkas jällegi silma, et erinevates koolides hinnati õpilasi väga erinevalt – mõnel juhul väga rangelt, mõnel juhul aga ülimalt leebelt, mis tähendab, et hindamisskaalat tõlgendatakse erinevalt.

3.4 Rääkimisosa

Eksami suulise osa keskmine saadud punktisumma oli 17,61 ja sooritusprotsent 88,04. Võrdlusena võib välja tuua, et 2013. aastal oli keskmine sooritusprotsent 89,4%. Keskmist punktisummat üks-ühele võrrelda ei anna, kuna 2013. aastal oli maksimaalne punktide hulk 15, 2014. aastal aga 20.

Kõnelemisostkust kontrolliti pildi kirjeldamise, küsimustele vastamise ja lühikese rollimängu abil. Suulist osa hinnati hindamisskaala alusel. Hinnatavad aspektid olid ülesande täitmine, sõnavara, grammatika ja hääldus/soravus. Kõigil aspektidel oli võrdne osakaal (maksimaalselt 5 punkti). Kõige kõrgemate tulemustega aspektideks olid hääldus/soravus ning raskeimaks osutus grammatika.

4. Õpetajate tagasiside

Õpetajate tagasisidest ilmnes, et üldiselt pidasid õpetajad eksamitööd heaks ja raskusastmelt 9. klassi õpilastele sobivaks ning õppekavale vastavaks. Märgiti, et eksamihinne vastas aastahindele ning eksam oli enamikule õpilastest jõukohane. Õpetajatele meeldis eksami uus formaat ning asjaolu, et maksimaalne

punktisumma oli 100, mis muutis eksami punktide arvestuse lihtsamaks ning eksami enda sarnasemaks riigieksami formaadiga.

Kuulamisosa juures toodi välja, et üldjuhul olid tekstid arusaadavad. Mõnel juhul mainiti, et CD-de kvaliteet ei olnud rahuldav ning mõni õpetaja pidas ülesannete hulka – neli – liiga suureks. Samas tuleb arvesse võtta seda, et kuna eksam hindab B1 taseme saavutamist, ei saa ülesannete hulka vähendada. Lugemisosa kohta öeldi, et tekstid olid õpilastele huvitavad, mitmekesised ning eakohased, ent nõudsid siiski süvenemist. Enamasti arvati, et lugemisosa ülesanded olid sobiva raskusastmega. Üldjuhul võeti uuendus – keele struktuuri osa põimimine lugemisülesannetesse – väga positiivselt vastu. Kirjutamisosa kohta märgiti, et ülesanded olid elulised, reisimise ning kooli sõnavara õpilastele tuttav ja huvipakkuv. Rääkimisosa juures kiideti uut sissejuhatavat „soojendusosa“ ning uudset rollimängu formaati. Mõni õpetaja sooviks rohkem selgust hindamisskaalade koha pealt. Antud probleemi peaksid lahendama planeeritavad koolitused põhikooli õpetajatele.

5. Kokkuvõtteks

Inglise keele põhikooli 2014. aasta lõpueksami struktuur järgis osaliselt varasemate aastate oma, kuid oli ka mitmeid uudseid momente. Ülesannete tüübiga oli üldiselt eelmistest eksamitest tuttav. Kuigi põhikooli 2014. aasta lõpueksami keskmine sooritusprotsent oli varasemate aastatega võrreldes veidi kõrgem, mahtusid tulemused traditsioonilistesse piiridesse.

Kindlasti on endiselt oluline tagada õpetajatele piisav eksamialane koolitus, et hindamist standardiseerida ja ühtlustada erinevate hindajate skaalade tõlgendusi ning tagada ühtsematel alustel hinnatud eksamitööd. Käesoleval õppeaastal on plaanis üle Eesti läbi viia põhikooliastme inglise keele õpetajatele suunatud eksamiseminare, kus jätkatakse uue eksamiformaadi ning hindamisskaalade tutvustamisega. Samuti on õpetajatel võimalik õpilaste ettevalmistamiseks kasutada Innove kodulehel leitavaid varasemate aastate eksamitööd. Uuendusena plaanime moodustada valimi koolidest, mille õpilaste eksamitööd vaatavad läbi eksperdid. See võimaldab anda individuaalset tagasisidet koolidele ning tagada hindamisskaalade tõlgendamise ühtsuse.

Kaia Norberg

SA Innove, inglise keele peaspetsialist